Beratungszentrum
für Migranten und
Migrantinnen

Arbeitsmarktpolitische
Beratungs- und
Betreuungseinrichtung

Veguherîn ji Qanûna Penaberiyê bo Qanûna Bicîhkirin û Nişteciîbûnê (NAG)

A. Destûra rûniştinê li ser bingeha mafên rûniştinê yên mirovî

1. Destûra Rûniştinê Plus li gorî **55 Abs.1** AsylG / Destûra rûniştinê li gorî **55 Abs. 2** AsylG.
2. Destûra rûniştinê Plus li gorî **56 Abs. 1** AsylG / Destûra rûniştinê li gorî **56 Abs. 2** AsylG.

Dayîna destpêkê ya destûra rûniştinê ya mirovî ji hêla **Daîreya Federal a Koçberî û Penaberiyê (BFA)** ve li gorî bendên Qanûna Penaberiyê tê kirin. Lêbelê, dirêjkirina vê destûra rûniştinê bi rejîma Qanûna Bicihbûn û Nişteciîbûnê ve girêdayî ye. Di van rewşan de, şertên serlêdana giştî yên NAG-ê **nêne bikaranîn.** Ji bo dayîna an dirêjkirina destûra rûniştinê ew e ku destûra rûniştinê ya mirovî ya têkildar li gorî bendên 55 an 56 ên Qanûna Penaberiyê hebe; şertên giştî yên beşa yekem a Qanûna Bingehîn û Nişteciîbûnê nayên lêkolînkirin. Ji ber vê yekê, ne delîla debara jiyanê ya ewle, ne sîgortaya tenduristiyê ya berfireh û ne jî cihekî guncaw ji bo mayînê hewce ye. Her wiha/bi heman awayî, rêziknameyên derbarê zanîna zimanê Almanî berî koçberiyê li gorî Xala 21a NAG nayên sepandin. Lêbelê, **pasaporteke derbasdar** pêwîst e, ku divê rêziknameya taybetî ya **Xala/Deqa 19 Paraxraf 8 NAG** bi taybetî were şopandin.

Dema ku **ji Qanûna Penaberiyê derbasî rejîma NAG dibe**, di bingeh de du destûrên rûniştinê têne ber çavan: **"Karta Sor-Spî-Sor plus" li gorî § 41a para. 9 NAG û "Destûra Nişteciîbûnê/Rûniştinê" li gorî § 43 para. 3 NAG**. Mercê pêş/Pêşşert ji bo her du sernavan (destûra rûniştinê) ew e ku kesê têkildar berê li gorî bendên 55 an 56 ên Qanûna Penaberiyê "destûra rûniştinê plus" an "destûra rûniştinê" **herî kêm diwanzdeh mehan** di destê wî/wê de be.

1. <u>Karta Sor-Spî-Sor plus (§ 41a para. 9 NAG) bi gihîştina serbest a bazara kar</u>

Veguhestina rasterast ji destûra rûniştinê ya li gorî **Qanûna Penaberiyê (Beşên 55 an 56 ên Qanûna Penaberiyê)** bo **Karta Sor-Spî-Sor Plus** mimkun e ger serlêder: destûra rûniştinê Plus (Beşa 55 Paragraf 1 an Beşa 56 Paragraf 1 a Qanûna Penaberiyê) an destûra rûniştinê (Beşa 55 Paraxraf 2 an Beşa 56 Paragraf 2 a Qanûna Penaberiyê) **herî kêm 12 mehan** xwedî kiribe **û Modula 1 a Peymana Entegrasyonê (**tevî pêkanîna bi rêya qanûnê an îstîsna) **an jî** di dema biryarê de di karekî qezenckar de be, ku bi kêmanî sînorê dahata marjînal **(Beşa 5 Paraxraf 2 a Qanûna Sîgortaya Civakî ya Giştî - ASVG)** tê gihîştin. Eger **destûra rûniştinê plus** ji ber bicihanîna Modula 1-ê hatiye dayîn, mecbûrî ye.ku hûn derbasî Qanûna Nişteciîhbûn û Rûniştinê ya Awistiryayê (NAG) bûn **Karta Sor-Spî-Sor plus** were dayîn. Ger kesek di destpêkê de li gorî Xala 43 Paragraf 3 NAG-ê destûra rûniştinê hebe, ew dikare paşê biguhezîne **Karta Sor-Spî-Sor plus** gava ku Modula 1-ê were bicihanîn an jî karekî têkildar hebe.

Girîng: Guhertineke paşê ji **Karta Sor-Spî-Sor û (§ 41a para. 9 NAG)** bo destûra nişteciîbûnê li **gorî § 43 para. 3 NAG ne mimkûn e.**

2. **Destûra nişteciîbûnê/rûniştinê (§ 43 para. 3 NAG) tenê ji bo karê xweser**

Eger serlêder **ne Modula 1 a Peymana Entegrasyonê bicîh bîne û ne jî** di dema biryarê de di karekî qezenckar de be, piştî veguheztina bo NAGê destûrek nişteciîbûnê dê were dayîn, bi şertê ku ew: **herî kêm 12 mehan** destûrek nişteciîbûnê li gorî bendên 55 an 56 ên Qanûna Penaberiyê (destûra nişteciîbûnê/rûniştinê an destûra nişteciîbûnê/rûniştinê plus) hebe. Gava ku modula 1 were temam kirin an jî karekî têr peyda bibe, guhertinek **paşê ji vê destûra** rûniştinê bo **Karta Sor-Spî-Sor plus (§ 41a para. 9 NAG)** mimkun e.

Prosedûr (§ 41a para. 9 û § 43 para. 3 NAG): Destûrên rûniştinê **tenê li ser serlêdanê têne** dayîn (bi fermî nayê dayîn). Ev serlêdanên destpêkê yên fermî ne; lêbelê, qaîdeyên **prosedûra nûkirinê** li gorî vê yekê derbas dibin **(§ 24 NAG)**. **Stîkerek piştrastkirinê** dikare were dayîn.

Dirêjkirin di bin NAG de: Bendên **24 û 25 ên NAG** ji bo serlêdanên dirêjkirinê ne. Eger şertên giştî yên ji bo dayîna destûra rûniştinê neyên bicîhanîn, divê **§ 11 deq/xal 3** ya **Qanûna Nişteciîbûnê ya Almanî (NAG)** were berçavgirtin, ku bi gelemperî tê vê wateyê ku destûra rûniştinê hîn jî dikare were dayîn - bi piranî **bêyî beşdarbûna Daîreya Federal a Koçberî û Penaberiyê (BFA).**

Sernavên Qanûna Rakirina Penaberiyê: Bi dayîna destûra rûniştinê li gorî NAG, destûra rûniştinê ya berê li gorî AsylG **bêqîmet tibe/derbasdar nabe** û divê **radestî BFAyê were kirin**. Rayedarên NAG mecbûr in ku van belgeyan berhev bikin û ji BFA re bişînin.

B. <u>Penaberên pejirandî (§ 3 AsylG) û sûdmendên parastina alîkar (Kesên xwedî mafê parastinê ne (§ 8 AsylG).</u>

Giştî/Tevayî: Ji bo **kesên ku mafê penaberiyê (§ 3 AsylG)** û **parastina alîkar (§ 8 AsylG)** wergirtine, **tenê destûra rûniştinê "Nişteciîbûna Daîmî – YE = Daueraufnehtalt - EU"** heye. Destûrên rûniştinê yên dinên di bin NAG de ji bo vê koma kesan nayên dayîn.

Pêşşert ew e ku **li gorî NAGê hemû şertên dayîna giştî werin bicihanîn**, tevî **hevsengiya berjewendiyan li gorî Xala 11 Paragraf 3 ya NAGê**

Destûrên/Heqên rûniştinê yên/mayînên berdewam: divê di pênc salên dawî de bi awayekî qanûnî û berdewam li axa federal a Awistiryayê hebûna xwe nîşan bide. Dema ku di dema prosedurên penaberiyê de tê derbaskirin **nîvê rêjeyê tê hesibandin**. **Ger prosedurên penaberiyê herî kêm 18 mehan bidomine**, **tevahiya dema prosedurê tê hesibandin.**

Hişyarî: Qutbûna rûniştina qanûnî (mînak, ji ber derengmayîna dirêjkirinê li gorî Xala 8an a Xala 4an a Qanûna Penaberiyê) tê vê wateyê ku veguheztina bo rûniştina daîmî - YE **ne mimkûn e.** Di vê rewşê de, divê heyamek nû ya pênc-salî were temam kirin.

Jiyana ewledar/debara jîyanê: warîde/pere yî kî bes û rêzbirêz/hertim **li gorî rêbernameyên § 293 ASVG ye.**

Rêbernameyên ji bo 2026:

- kesekî tenê: herî kêm **1.308,39 €**
- jinmêr/jî(ya)na tevhev (bihevre) **2.064,12 €**
- ji bo her zarokekî: **201,88 €**

Ji van mîqdaran, lêçûnên berdewam (wek mînak, kirê, dayinên deynan, nafroş/Nefeqet) têne derxistin**. Nirxa** ku jê re tê gotin **„nirxa stasyona belaş“**, li gorî § 292 para. 3 ASVG **(2026: 386.43 €)** tê gotin, divê nekeve binê vê astê.

Zanyariyên zimanê Almanî - Modula 2 ya peymana entegrasyonê

Destûra rûniştinê **"Niştecîbûna Daîmî - YE" tenê** dikare **were dayîn** ger **Modula 2 ya** Peymana Entegrasyonê were bicîhanîn

- Zanîna zimanê Almanî di asta/deşta B1 de pêwîst e.
- Zarokên di bin 6 salî de ji temamkirina Modula 2 azad in

Jêhatîbûnên/Delîlên qebûlkirî/naskirî ji bo Modula 2:

- **Sertîfîkaya ÖIF** ji bo azmûna entegrasyonê ya B1 (di nav de zanîna nirx û rêwerzan/nirxan û arastekirinê)
- **Sertîfîkaya ÖSD B1** eger testa entegrasyonê herî dereng heta 30ê Gulana 2021an hatibe serketin
- **Karta rapora salane ya Awistiryayî an rapora dibistanê ji dibistanek seretayî di çarçoveya** perwerdehiya mecbûrî de
- **Nota erênî di zimanê Almanî de** di sala xwendinê ya dawî an semestera dibistana navîn a Awistiryayê de
- **Nota derbasbûnê di zimanê Almanî de** di **rapora pola 5emîn** an jî bilindtir a **dibistanek mecbûrî de** piştî herî kêm 5 salên dibistana mecbûrî li Awistiryayê.
- **Bi serkeftî temamkirina dibistana mecbûrî** di warê mijarê "Almanî - Ragihandin û Civak" de
- **Bi serkeftî temamkirina azmûneke şagirtiyê ya Avusturya**
- **Bi serkeftî temamkirina azmûna karkerên jêhatî yên Awistiryayî**
- **Nota pozîtîf a zimanê Almanî** di rapora salane ya Awistiryayê de **ji pola 9an û pê ve**
- **Noteke erênî di zimanê Almanî de** di rapora dawîn a salane de piştî **herî kêm 4 salan perwerde li dibistanek navîn a biyanî/dibistana piştî-navîn**, bi şertê ku zimanê perwerdeyê Almanî be.
- **Belgeya qeydkirina herî kêm 2 salan** li saziyeke perwerdehiya piştî-navîn û delîla xwendina bi zimanê Almanî bi **herî kêm 32 krediyên ECTS**

Îstîsna ji bo îspatkirina jêhatîbûna zimanê Almanî: Îstîsnayek ji Modula 2 tenê mimkun e heke bicihanîna wê ji bo we **ji ber rewşek tenduristiyê ya bedenî/fîzîkî an nefsî ya xirab a domdar ne maqûl be/eger ne mimkun be**.

- Bi rapora bijîşkî/doxtorî ya fermî (pispori), biryarpêdan, bi delîl/îsbat.
- Qeydkirina ji bo nirxandinê/bawerîpêdan ji hêla **MA 35** ve **li Xizmeta Tenduristiyê ya Bajarê Viyanayê (MA 15)** tê kirin.
-

Evên jêrîn bi taybetî wekî sedemên îstîsna nayên hesibandin:

- pîrbûn
- Nexwendewarî
- nebûna perwerdeya dibistanê
- Dîsleksî an jî dîskalkûlî
- tansiyona bilind
- giraniya giran/Pirgiranî/Qelew

Belgeyên pêwîst:

- serlêdana bi tevahî temam û îmzekir
- belgeyeke rêwîtiyê ya derbasdar (wek mînak pasaport)
- wêneyekî nû (ne ji 6 mehan kevintir, 45 × 35 mm)
- Delîlên mafê **qanûnî yê ji bo cihê mayînê** (mînak, peymana kirê, peymana mafê rûniştinê, delîlên xwedîtiyê)
- Eger pêkan be, **delîlê sîgortaya tenduristiyê ku hemû xetereyan vedihewîne**.
- Delîlên têrker ên debara jiyanê (mînak, slipsên mûçeyê, peymana kar, daxuyaniyên teqawidbûnê an teqawidbûnê, delîlên mal û milkê)
- Delîla bicihanîna Modula 2 ya Peymana Entegrasyonê

Şûna berpirsiyar:

Rûniştina Viyana:

- Destûra rûniştinê di bin destûra rûniştinê ya mirovî de: **Beşa 1.1.** Ji bo diyarkirina randevûyekê: Serhêl/Online an jî bi telefonê li ser **+43 1 4000-3535** rezervasyonê bikin.
- Penaberên pejirandî (§ 3 AsylG) û sûdmendên parastina alîkar (§ 8 AsylG): **Beşa 1.0**. Randevû dikarin serhêl **an** bi rêya telefonê **li +43 1 4000-3535** werin çêkirin.

Rûniştina li dewleteke din a federal:

- Saziya rûniştinê ya peywendîdar a dewleta federal berpirsiyar e

Xercên ji bo destûrên rûniştinê:

- destûrên rûniştina demkî/bi sînor: **€ 218**
- Destûra rûniştinê ya daîmî "Niştecîbûna Daîmî - YE": **€ 275**
- vignette acîl **€ 50**

Hişyarî: Ji ber ku tenê rêziknameyên herî girîng li vir têne pêşkêş kirin, em ji we dixwazin ku hûn ji rayedarên peywendîdar an karûbarên şêwirmendiyê agahdariyên berfirehtir bistînin. Ji kerema xwe bala xwe bidinê ku tevî amadekariyek baldar jî, dibe ku xeletî çêbibin, û ji ber vê yekê ji bo agahdariya di vê pelê agahdariyê de ti garantî nayê dayîn!

Beratung für Männer und Frauen
1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 01 712 56 04
http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at

Beratung für Frauen
1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/2/10 Tel: 01 982 33 08
http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at

Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice Wien und der Magistratsabteilung 17 gefördert